

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Development of an Additional Course Curriculum 'Students' Cooperative'
In the Social studies, Religion, and Culturer Learning Substance Group
for Prathom Suksa 5 Students, BanKok Sa-aad School, Office
of Sakon Nakhon Primary Education Service Area 1

รุ่งทิพย์ สารนอก¹ อุษา ปราบหงษ์² พจมาน ชำนาญกิจ³
Roongtip Sannok¹, Usa Prabhong² and Potchaman Chumnankit³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้มี
ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
ที่เรียนด้วยหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน 3) ศึกษาทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ได้เรียนตามหลักสูตร
และ 4) ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 8 คน การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน
ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษา และสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร
และ 4) การประเมินผลการใช้หลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์
นักเรียน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน และ 4) แบบวัดเจตคติ สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบวิลคอกชัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตร 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) ผลการเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ 6) โครงสร้าง หลักสูตร 7) คำอธิบาย
รายวิชา 8) หน่วยการเรียนรู้ 9) แนวทางการจัดการเรียนรู้ และ 10) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการประเมิน
หลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$) และมีประสิทธิภาพเท่ากับ
89.38/84.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 80/80

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 91.87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.52)

คำสำคัญ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this study were to: 1) develop an additional Course Curriculum 'Students' Cooperative' In the Social studies, Religion, and Culturer Learning Substance Group for Prathom Suksa 5 Students, BanKok Sa-aad School, Office of Sakon Nakhon Primary Education Service Area 1 to have an efficiency criterion of 80/80, 2) compare learning achievements of Prathom Suksa 5 Students, Ban Kok Sa-aad School between before and after learning through the use of the curriculum, 3) investigate performance skills of the students who Learned through the curriculum, and 4) examine students' attitude towards Learning based on the additional course curriculum 'Students' Cooperative' The samples used in this study was 8 Prathom Suksa 5 student at of Ban Kok Sa-aad School, Office of Sakon Nakhon Primary Education Service Area 1 in the first semester of academic year 2015. The instruments used comprised: 1) an additional course curriculum 'Students' Cooperative, In the Social studies, Religion, and Culturer Learning Substance Group for Prathom Suksa 5 Students, Ban Kok Sa-aad School, 2) a tests of learning achievement, 3) a form for measuring performance skills, and 4) a form for measuring attitude. The Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and Wilcoxon Matched pairs signed-ranks test.

The findings disclosed as follows:

1. The developed additional course curriculum 'Students' Cooperative' comprised: 1) rationale, 2) objective, 3) desirable characteristics, 4) learning outcome, 5) learning substance, 6) curriculum structure, 7) course description, 8) learning units, 9) learning management guideline, and 10) learning measurement and evaluation. The result of assessing the curriculum as a whole from the experts showed that the curriculum was appropriate at the highest level ($\bar{x} = 4.72$) and had efficiency of 89.38/84.68 which was higher than the efficiency criterion set at 80/80.

2. Learning achievements after learning based on the curriculum was higher than before learning at the .01 level of sighthificance which was according to the hypothesis stated.

3. Students' performance skills gained a mean score of 91.87 which higher than the criterion of 80 out of 100.

4. Students' attitude towards Learning as a whole based on the additional course curriculum 'Students' Cooperative' was at highest level ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.52).

Keywords : Additional Course Curriculum, Students' Cooperative

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการติดตามประเมินผลเพื่อให้การจัดการศึกษามีเนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างเป็นสุขภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงามของไทย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและมีการสนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามมาตรา 27 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่ระบุไว้ว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ นอกจากนี้ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 23)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 9)

ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยแก้ไขปัญห เศรษฐกิจ เพื่อให้รอดพ้นสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงพอเพียง วิธีปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้และแพร่หลายในหมู่ประชาชนอย่างยั่งยืนจะต้องใช้หลักการของสหกรณ์มาปฏิบัติ เพราะสหกรณ์คือ องค์กรธุรกิจอย่างหนึ่งที่จัดตั้งและดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกเพื่อหาทางแก้ปัญหาความเดือดร้อน ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน หนึ่งการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา เป็นความสอดคล้องกันของแผนการพัฒนาสหกรณ์ พุทธศักราช 2546-2549 ซึ่งเป็นแผนพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติฉบับแรก ได้กำหนดยุทธศาสตร์การให้ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การสหกรณ์ โดยกำหนดกลยุทธ์และแนวทางดำเนินการให้

มีการผลักดันการสอน เรื่องการสหกรณ์ในสถานศึกษา (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550, หน้า 2) โดยเฉพาะโรงเรียน ภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ซึ่งทรง เล็งเห็นว่า การปลูกฝังหลักการสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชน โดยเริ่มจากโรงเรียน จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจใน กลุ่มเด็กและเยาวชนตลอดจนชุมชนอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550, หน้า 3)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินติดตามการทรงงาน และทรงเยี่ยม ราษฎรในถิ่นทุรกันดารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงพบว่า มีราษฎรอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ที่ไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาพัฒนา จึงทรงริเริ่มโครงการ พัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องที่ถิ่นทุรกันดาร ในปี พุทธศักราช 2523 ทรงมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนา (กองบัญชาการตำรวจตระเวน ชายแดน, 2550, หน้า 80-113) และทรงมีพระราชดำริให้ จัดทำโครงการส่งเสริมสหกรณ์ ในโรงเรียนภายใต้ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โดยทรง เล็งเห็นว่า การปลูกฝังหลักการสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชน โดยเริ่มจากโรงเรียน จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจใน กลุ่มเด็กและเยาวชนตลอดจนชุมชนอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง ปัจจุบันโรงเรียนภายใต้แผนพัฒนาเด็กและ เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มีจำนวน 179 โรงเรียน ใน 39 จังหวัด ซึ่งในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เขตพื้นที่อำเภอ กุสุมาลย์ มีจำนวน 29 โรงเรียน ที่เป็นโรงเรียนโครงการ พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสกลนคร, 2557, หน้า 3)

โรงเรียนบ้านโคกสะอาด อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัด สกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในโครงการตาม พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อการศึกษาเรียนรู้สำหรับ นักเรียนหลากหลาย อาทิเช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวันและโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

โดยเริ่มดำเนินกิจกรรมตั้งแต่พุทธศักราช 2545 โดยมุ่งเน้น ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมครบวงจรจริง ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมส่งเสริมการผลิต กิจกรรม ไร่บ้านค้า ในการดำเนินโครงการที่ผ่านมายังมีอุปสรรค ปัญหาทั้งด้านการดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนหรือครูผู้รับผิดชอบ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน อาทิ ครูผู้สอนติดยาเสพติดทำให้ ไม่สามารถเข้าสอนได้ตามปกติ หรือครูที่ได้รับมอบหมาย ให้รับผิดชอบสอนแทน ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ นักเรียนให้ต่อเนื่องได้ เพราะขาดความรู้และประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนรวมทั้งขาดแผนการ จัดการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง สหกรณ์นักเรียน (โรงเรียนบ้านโคกสะอาด, 2557, หน้า 4)

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านโคกสะอาด พบว่ามีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ที่น่าสนใจ คือ เป็นที่ตั้งของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน (เล็งฮัง) จำกัด ซึ่งมี สถานะมั่นคง สร้างความมั่นใจให้กับสมาชิก ทำให้เกิด เจตคติที่ดีต่อกิจการสหกรณ์ และประชาชนส่วนใหญ่ใน หมู่บ้านโคกสะอาดส่วนใหญ่เห็นชอบให้โรงเรียนจัดทำ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนตาม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อเป็น แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างพื้นฐานที่ สำคัญในการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์ มีเจตคติที่ดี สามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

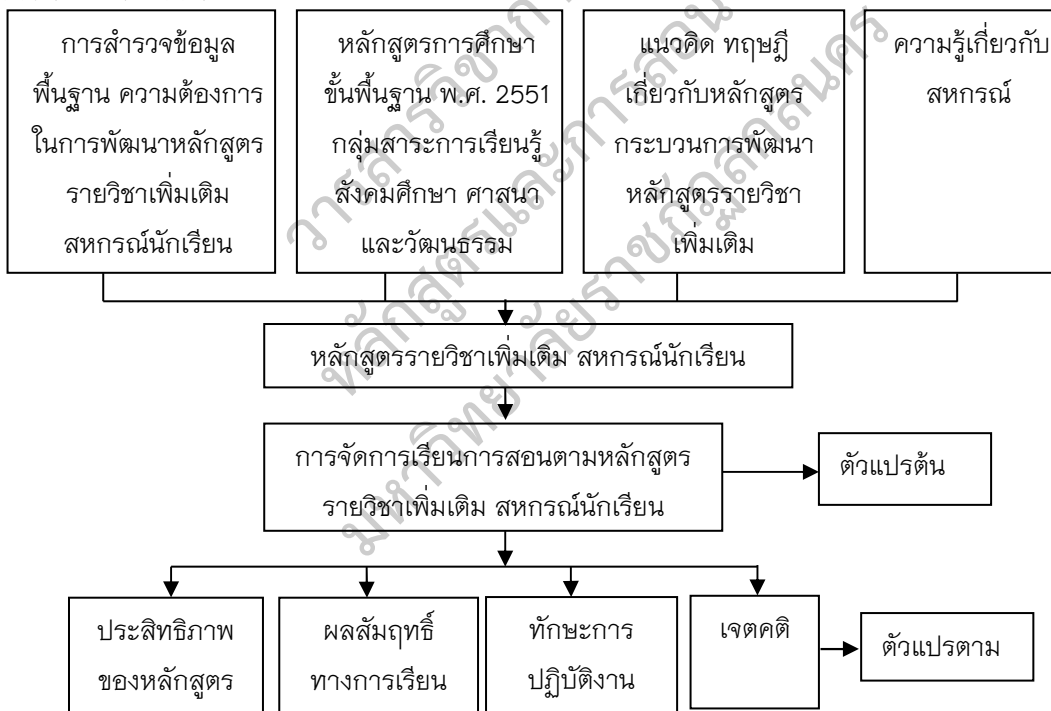
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน

3. เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ได้เรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน

4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักการแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเนื่องจากผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนนี้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวน 1 ห้อง

เครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการและความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตร

3. แบบวัดทักษะปฏิบัติงานของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด

4. แบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. พัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดำเนินการดังนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรรายวิชาในกลุ่มสาระสังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรสถานศึกษา มาเป็นพื้นฐานในการร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน ตรวจสอบหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน โดยการนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและให้คำแนะนำด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน ปรากฏว่าได้หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.24) ซึ่งสรุปตามเกณฑ์ประเมินว่าหลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ผู้วิจัยได้ทดลองสอนด้วยตนเองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากปรับปรุงแล้วใช้เวลาสอน 20 ชั่วโมง รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3.2 ทดลองใช้หลักสูตร โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ขณะจัดการเรียนการสอน วัดความรู้ภาคทฤษฎี วัดพฤติกรรมการทำงาน พร้อมทั้งทดสอบระหว่างเรียนเพื่อเป็นคะแนนในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

3.3 หลังการทดลองใช้หลักสูตรทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียนและวัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน จำนวน 25 ข้อ จากนั้นจึงนำคะแนนมาวิเคราะห์ ดังนี้

3.3.1 นำผลการสอบในระหว่างเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งมีคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

3.3.2 นำผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมาเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3.3.3 นำผลการวัดทักษะปฏิบัติหลังการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยการทดลองใช้หลักสูตร

3.3.4 นำผลการวัดเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยของเจตคติหลังการทดลองใช้หลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน–หลังเรียน
3. เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ที่กำหนด
4. หาค่าเจตคติในระดับมากขึ้นไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 คะแนนเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 2.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ กระทำโดยประเมินพฤติกรรมผู้เรียน 2 ประเภท คือ ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ได้กำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่ากับ 80/80 และหาประสิทธิภาพ
 - 2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้และหลังใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคก

สะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยการทดสอบวิลคอกชัน ทดสอบค่าคะแนนทักษะปฏิบัติ และคะแนนเจตคติหลังใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ (IOC)

3.1.2 หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์อิงกลุ่ม โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson โดยใช้สูตร KR-20

3.2 แบบวัดทักษะปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้การหาความเที่ยงตรงของแบบวัดทักษะปฏิบัติ (IOC)

3.3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้การหาความเที่ยงตรงของแบบวัดเจตคติ (IOC)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ประกอบด้วย
 - 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) ผลการเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ 6) โครงสร้างหลักสูตร 7) คำอธิบายรายวิชา 8) หน่วยการเรียนรู้ 9) แนวทางการจัดการเรียนรู้ และ 10) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$) และมีประสิทธิภาพ 89.38/84.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่าอยู่ในระดับร้อยละ 91.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม 100

4. เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.52)

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาดที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 89.38/84.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด คือ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบโดยพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมตามขั้นตอน คือ 1) ศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ หลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์ความต้องการ การสัมภาษณ์ ผู้ชำนาญเรื่องสหกรณ์ และการศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ช่วยให้มีความรู้

ความเข้าใจแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตาม ขั้นตอนที่ต้องและได้ข้อมูลตามต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535, หน้า 77-79) ที่กล่าวว่า การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานทำให้ทราบข้อเท็จจริงหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม 2) การพัฒนาหลักสูตรโดยได้ ยกร่างหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ซึ่งผลการตรวจสอบ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) การทดลองใช้หลักสูตร โดยได้ สร้างเครื่องมือ ได้แก่ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะปฏิบัติงานสหกรณ์นักเรียน และแบบวัดเจตคติ ของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่า IOC ที่มีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทุกข้อ 4) การประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยสร้างแบบ ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบ หลักสูตร ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลการประเมินอยู่ใน ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 95) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ การพิจารณาเปรียบเทียบและตัดสินใจเกี่ยวกับ องค์ประกอบต่างๆ ในระบบหลักสูตรว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างไร มีความสอดคล้องระหว่างมาตรฐาน ความมุ่งหวัง และการปฏิบัติจริงเพียงใด มีผลกระทบอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำหลักสูตรนั้นมาปรับปรุงให้ดีขึ้น และประยูร บุญใช้ (2548, หน้า 1) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการ ตัดสินใจหาข้อบกพร่องหรือปัญหาเพื่อหาทางปรับปรุง แก้ไขส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น หรือตัดสินคุณค่าของหลักสูตรนั้นๆ ซึ่งลักษณะดังกล่าว ถือเป็น การวางแผนและเตรียมการสอนได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนรู้ เรื่องดังกล่าว

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ จันปุม (2548, หน้า 129) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทอผ้าด้วยเส้นใยฝ้ายย้อมสีธรรมชาติของบ้านปงเป๋ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนโพธิ์ทราย จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ผ่านการเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนัญญา คุณสกุล (2551, หน้า 126-127) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเรื่องเกลือสินเธาว์บ้านพระซอง สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม เขต 1 จำนวน 38 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียน สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

3. ผลการวัดทักษะปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 91.87 ของคะแนนเต็ม นักเรียนมีทักษะปฏิบัติงานที่เรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดในระดับร้อยละ 80 ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามขั้นตอนของกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้ฝึก

ปฏิบัติจริง ตลอดจนได้รับคำแนะนำจากผู้ชำนาญเรื่อง สหกรณ์ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นขั้นที่ 1 ขั้นการแนะนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของนักเรียน การพูดคุยซักถาม การเสนอความคิดเห็นถึงเนื้อสาระที่เรียน ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยใช้เพลง เกม และมีส่วนร่วมในการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปร่วมกันสรุปข้อบกพร่องของนักเรียนให้แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องจากการปฏิบัติงานของตนเอง ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล ปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ร่วมกันสรุปองค์ความรู้ เชื่อมโยงความรู้เก่าไปสู่ความรู้ใหม่ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีการนำเสนอผลงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากกระบวนการเรียนการสอน ดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนทักษะการปฏิบัติงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา คุ่มกลาง (2553, หน้า 68-69) ได้ศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดำเนินกิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะ และกระบวนการในการทำงานที่ดีและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสม่ำเสมอ

4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาดของนักเรียนหลังเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.52) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ของการสหกรณ์นักเรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้ชำนาญเรื่องสหกรณ์ที่มีความรู้ความสามารถ มีการเตรียมการเรียนการสอนมีกิจกรรมที่หลากหลายตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีสื่อและแหล่งเรียนรู้จากของจริงให้นักเรียนได้สัมผัส ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหา ครูและผู้ชำนาญ

เรื่องสหกรณ์ได้เสริมแรงโดยการให้ความสนใจ กล่าวชื่นชมให้กำลังใจทำให้ผู้เรียนตั้งใจและเรียนรู้อย่างมีความสุข นอกจากนี้จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นแล้วยังส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิจิตรา ทีสุภะ (2549, หน้า 122) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทอผ้ามัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับสูงมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสพิน ปั่นกาญจนาคโต (2550, หน้า 112-113) ได้ศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนบ้านเหล่ากนกทุ่งสว่าง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์แบบครบวงจร ภายใต้แนวคิดและความมีเหตุมีผลในการที่จะนำงานด้านสหกรณ์ มาเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน การศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

1.2 การนำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้ควรยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมโดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติงานที่เน้นให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ โดยครูและผู้ชำนาญเรื่องสหกรณ์เป็นผู้กระตุ้น จูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ

1.3 ครูผู้สอนควรเตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ และประสานงานกับผู้ชำนาญเรื่องสหกรณ์ด้านต่างๆ ให้พร้อมก่อนการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษา

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยให้การสนับสนุนและเผยแพร่หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด แก่ครูผู้สอน เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด กับกลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อเปรียบเทียบการใช้และสร้างพื้นฐานการประกอบอาชีพแก่นักเรียนอีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตน

3.2 ควรศึกษาตัวแปรตามในด้านต่างๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่น และความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2550). *คู่มือการจัดการเรียนรู้การสหกรณ์ในสถานศึกษา โครงการส่งเสริมสหกรณ์ในโรงเรียน ภายใต้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 4*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2550). *ด้วยความจงรักภักดี 50 ปี โรงเรียน ตชด.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนบ้านโคกสะอาด. (2557). *รายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด*. สกลนคร: โรงเรียนบ้านโคกสะอาด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- พรทิพย์ จันปุ่ม. (2548). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการทอดผ้าฝ้ายด้วยเส้นใยฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ของบ้านปงเป๋ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนโพนทราย จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิจิตรา ทีสุกะ. (2549). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการทอดผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประยูร บุญใช้. (2548). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตร : เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสกลนคร. (2557). *รายงานการรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 5 มิถุนายน 2557 ณ ร้านสหกรณ์โรงเรียน โรงเรียนคุณหญิงจันทิมาพิงบารมี อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร*. สกลนคร: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุกัญญา คุ่มกลาง. (2553). *การดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมสหกรณ์ โรงเรียนขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โสพิณ ปันกาญจนนาโต. (2550). *การดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนบ้านเหล่ากุ่มสว่าง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อนัญญา คุณสกุล. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรเรื่องเกลือสินเธาว์บ้านพระซอง สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.